

מים

שקוף שזה בריא!

התכנית הלאומית לחיים פעילים ובריאים - אֶפְסָרִיבָרִיא, פועלת מטעם משרדי הבריאות, החינוך, והתרבות והספורט, בעקבות החלטת ממשלה מדצמבר 2011. מטרת התכנית הלאומית: ליצור סביבת חיים פיזית, חברתית, תקשורתית ומוסדית, המקדמת ומאפשרת חיים פעילים ובריאים ותומכת בהם, בזירות פעולה שונות: בקהילה, בבתי הספר, ברשויות המקומיות, ביוזמות חקיקה ועוד.

רוצים לדעת יותר? זה אֶפְסָרִיבָרִיא!

מידע שחשוב לדעת כדי לאכול בריא, להיות בתנועה, ולהרגיש טוב. הצטרפו אלינו, התכנית הלאומית לחיים פעילים ובריאים:

www.efsahribari.gov.il |

מים - שקוף שזה בריא!

חשוב לשתות -

את זה כבר כמעט כולם יודעים, ובמיוחד במדינה חמה כמו שלנו. אבל מה לשתות? הבחירות שלנו משפיעות במידה רבה גם על הבריאות שלנו וגם על הכיס.

חשוב לדעת -

כל סוגי שתייה ממותקת (משקאות תוססים, מיצים, נקטרים, תרכיזים - וכן, גם "מים בטעמים") מכילים כמויות גדולות של סוכר (12-4 כפיות בבקבוק אישי) הגורם לנזקים לשיניים, להשמנה ולעלייה בסיכוי למחלות רבות. המודעות הגוברת לנזקים אלה מביאה יותר ויותר אנשים לעבור לשתיית מים.

המים שמגיעים לברזים שלכם בבית, בעבודה ובכל מקום עוברים תהליכי סינון, טיהור ובקרה קפדניים, ועומדים בסטנדרטים אירופאים, אמריקאים ובין לאומיים מחמירים ביותר. המים בישראל בטוחים וטובים לשתייה - והגיע הזמן שכולם ידעו את זה.

במסגרת אֶפְסָרִיבָרִיא, משרד הבריאות, משרד החינוך ומשרד התרבות והספורט מובילים מהלך נרחב לעידוד שתיית מים בישראל:

- העלאת המודעות לאיכות הגבוהה של מי הברז בישראל.
- חשיבות שתייה מרובה לבריאות, ולשיפור יכולות הלימוד והריכוז.
- הפחתת שתייה של משקאות ממותקים להקטנת הסיכון לפתח מחלות הנובעות מצריכת סוכר מופרזת.
- הגברת זמינות אמצעים נוחים וזולים לשתייה.
- הפחתת צריכת מים בבקבוקים חד פעמיים - כרווח סביבתי.

רוצים לדעת יותר?

פרטים נוספים על איכות מי השתייה, תקנות והנחיות משרד הבריאות, וכן פרטי התקשרות עם המשרד הראשי והלשכות המחוזיות, ניתן לקבל באתר האינטרנט של המחלקה לבריאות הסביבה: WWW.HEALTH.GOV.IL/SVIVA

מעריך הניטור, הפיקוח והבקרה

התקנות מגדירות מספר מעגלים של מערך בדיקות:

- במקור המים - בהתאם לסוג ואיכותו - נבדקת רשימת עשרות מרכיבים ונבחנת התאמת כל מקור ומקור לדרישות התקנות.
- במערכת האספקה (הראשית והפנימית בכל ישוב- בהתאם לגודל האוכלוסייה) מתבצעות מדי יום בדיקות וניטור חומרים.
- משרד הבריאות עוקב דרך קבע אחר ביצוע בדיקות המים באמצעות תכנת מחשב המקושרת עם המעבדות. בדיקות בהן נמצאה חריגה מהתקנות מדווחות מיד, ועל ספקי המים לנקוט בפעולות הנדרשות לאבטחת בריאות הצרכנים.

חובות ואחריות ספק המים

- להבטיח כי מי השתייה שהוא מספק יעמדו באיכות התברואית הנדרשת לפי התקנות בכל עת.
- להתקין, להפעיל ולתחזק את מערכת אספקת המים ומתקני ההפקה שבבעלותו, ולדאוג שכל המוצרים הבאים במגע עם מי שתייה יהיו ראויים ויעמדו בתקנים הנדרשים.
- לבצע בדיקות מים שגרתיות ומיוחדות במקורות המים ובמערכת האספקה, ולטפל בתוצאות חריגות.
- לנטר את המים באופן רציף, או תקופתי, באמצעות דיגום והעברת הדגימות לבדיקה במעבדה.
- לטפל, לנקות ולחטא את המים כך שלא יחדור זיהום כלשהו למערכת מי השתייה.
- לבצע סקרים תברואיים תקופתיים במתקני ההפקה ובמערכת האספקה שבאחריותו.
- לדווח ולפרסם לציבור הצרכנים מידע בנוגע לפעולות שנקט, הבדיקות שביצע ואיכות המים שסיפק.
- לדאוג להדרכת עובדיו כך שיכירו את מורכבות מערכות המים ויהיו כשירים לעבוד עם מי שתייה.

מי השתייה נבדקים בקביעות לצורך איתור מעל 150 רכיבים:

מיקרוביאליים, אי אורגנים, מיקרו-מזהמים אורגנים נדיפים, חומרי הדברה, חומרים כימיים בעלי השפעה אורגנולפטית, חומרים רדיואקטיביים וחומרים נוספים.

התקנות לאיכות מי השתייה שעודכנו באוגוסט 2013, כוללות בין השאר:

- החמרת התקן המיקרוביאלי ודרישה ל - 0 חיידקי קוליפורם במים.
- הוספת 50 גורמים כימיים לבדיקה, החמרה בחלקם והגברת תדירות הבדיקות.
- תקנים לאיכות מים מותכלים וסינון מים עיליים.
- חובה לביצוע סקר הנדסי-תברואי במתקני הפקה, מתקני טיפול ובמערכות האספקה.
- חובת הדרכה והכשרת כל העוסקים במערכות מי שתייה, בתחום שמירת איכות המים.
- חובת שקיפות ודיווח לציבור על איכות המים.
- פרסום מטעם משרד הבריאות באתר האינטרנט, לרבות הסברים על ההשפעות הבריאותיות של החומרים המנוטרים.

בשנים האחרונות אושרו מתקני טיפול וחיטוי מתקדמים מסוגים שונים, המיועדים לטיפול במים ממקורות שנפסלו בעבר, כגון: סינון גרנולרי וממברנלי, התפלה, ספיחה וכחם פעיל, החלפת יונים, אלקטרודיאליזה. מתקני הטיפול פועלים על פי תכנית תפעול וניטור קפדנית של משרד הבריאות, ומצוידים במערכות בקרה והתרעה מתקדמות.

מאיפה מגיעים המים שלנו, ואיך בודקים אותם?

מי השתייה בישראל מגיעים משלושה מקורות עיקריים:

מי תהום
(אקוויפר ההר והחוף)

מים עיליים
(כנרת, מעיינות ונחלים)

ובשנים האחרונות
גם מי ים מותפלים
(ים תיכון וים סוף)

משרד הבריאות פועל באמצעות תקנות, ועל פי חוק, לשמור על איכותם של מי השתייה באמצעות קביעת איכות תברואית גבוהה, תנאים והוראות בכל הנוגע למקורות המים, מתקני הפקה ומערכות אספקה, הוראות בנוגע לטיפול במים ובקרה על איכותם, וכן חובות דיווח ופרסום. תקנות אלה נותנות בסיס מחייב, מקצועי ומתקדם לאספקת מי שתייה בטוחים בישראל.

הסטנדרטים של מי השתייה בישראל תואמים לתקנים המחמירים של האיחוד האירופי - EC, של הסוכנות האמריקאית להגנת הסביבה - USEPA, וכן של הנחיות ארגון הבריאות העולמי - WHO, זאת מתוך שאיפה לעמוד בחזית אחת עם המדינות המפותחות בעולם.

במים נבדקים מרכיבים ממקורות טבעיים ולא טבעיים:

- מרכיבים ביולוגיים - מיקרואורגניזמים ואצות המצויים באופן טבעי בסביבה, או מגיעים ממקור זיהום אנושי ובעלי חיים.
- מרכיבים כימיים - חומרים המצויים בשכבות הסלעים, ומומסים במים באופן טבעי, וכן כאלו המשמשים את האדם בתעשייה ובחקלאות ועלולים לזהם מקורות מים עיליים, ולחלחל למי התהום.
- מרכיבים המשמשים בתהליכי הטיפול במים ותוצרי לוואי שלהם.

